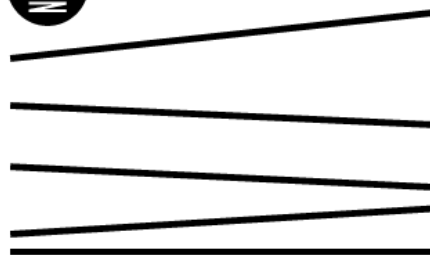

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Metastasio, Pietro.; [Metastasio] ; en
Oversættelse af Dramatophilus [Did. Blicher
Clementin].

Titel | Title:

Conclavet i Aaret MDCCLXXIV, et musikalsk
Skuespil : hvilket skal opføres udi Carnevalet i
Aaret 1775 paa Damernes Theater

Alternativ titel | Alternative title:

Conclavet i Aaret 1774.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Aalborg : ved Joh. P. Holtzberg, 1775

Fysiske størrelse | Physical extent:

48 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

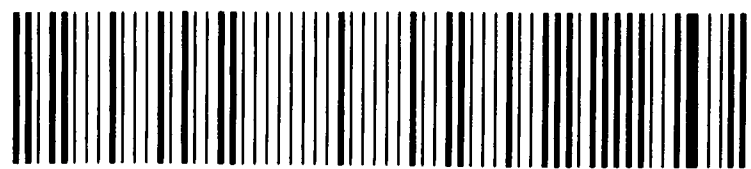
UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 02327 9

+ REX

56, - 370.

Conclavet

i

Aaret MDCCLXXIV.
et musikalsk Skuespil.

Hvilket skal opføres udi Carnevalet i Aaret 1775. paa
Damernes Theater.

Eilegnet disse Damer.

R o m

Hos Gracas.
I Tausheds Tegnet.
Med høi Tilladelse og Bifald.

En Oversættelse.

Nalborg, 1775.
trykt udi det Kongel. privilegerede Bogtrykkerie
ved Joh. P. Holzberg.

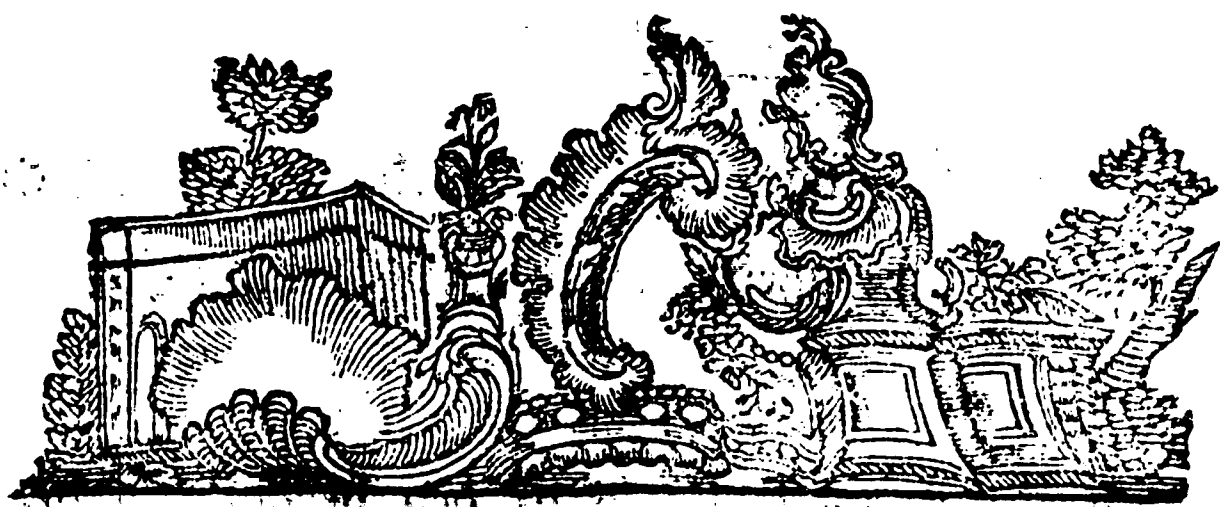
Handwritten signature or mark.

Forerindring.

Da dette satiriske og muntre Stykke, der i Rom har forårsaget saa megen Opsigt og den skarpeste Efterforskning om dets Forfatter, allerede læses oversat baade i det Franske og Tydske Sprog, saa har jeg troet, at det og vilde finde Læsere i Modersmaalet.

Jeg har, ved at sammenligne begge disse Oversættelser med Originalen, befundet, at den Franske er nøiagtigst, og for at udføre den, saa vidt mueligt, i al sin Eftertryk og Styrke, saa har jeg efter dennes Exempel og Kienderes Raad ikke bundet mig til Rimene, uden allene-
ste i Arierne.

Dramatophilus.

Indhold.

Efterat den store Pave Clemens XIV. i Septem-
ber 1774. var død, forsojede Cardinalerne sig,
som sædvanligt, til Conclave i det store Vaticanke
Pallads, for at skride til en nye Paves Valg. Men
ved de vælgende Personers Ueenighed, som aldeles ik-
ke kunde blive eenige imellem sig i denne vigtige Sag,
varede Valget usædvanligt længe.

Stoffet til Hovedhandlingen er taget af det tre-
die og ottende Ugeblad del Gracas, af Notizie dal Mon-
do No. 121. og af Gazzete di Foligno. En stor

Deel mindre vigtige Omstændigheder ere, til Theatrets Beqvemmelighed, digtede. Scenen er i Conclave.

Poesien er meestendeels af den berømte Abbed **Metastasio**.

Musiken af **Piccini**.

Monfig. **Landini**, Sacristiebewarer, er Opfinder og Forfærdiger af Klæderne.

Hr. Advocat **Benetti** har malet Decorationerne.

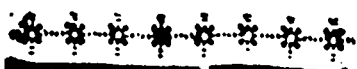
Monsigneur **Dini**, Ceremoniemester, har Maskinforandringernes Direktion.

Ballet.

Den første Ballet er efter Hr. Abbed **Paris**, Conclavist hos Hans Eminence Cardinal **Braschi**, hans Opfindelse og Anordning.

Den er heroisk, og forestiller Spaniernes Nederlag ved den Stad **Villetti** af de Keiserlige Tropper.

Den

Den anden Ballet er efter Hr. Abbed Bruni, en anden Ceremoniemester, hans Opfindelse og Anordning.

Den forestiller et Tydsk Spil, Cordellina kaldet.

Dansere.

Som Mandspersoner.

Ovennævnte Hr. Abbed Paris.

Monsign. Negroni.

Hr. Doctor Rossi.

Hr. Abbed Tosi.

Som Fruentimlere.

Monsign. Valeriani.

Hr. Abbed Pieri.

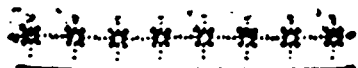
Hr. Abbed Manni.

Hr. Abbed Onorati.

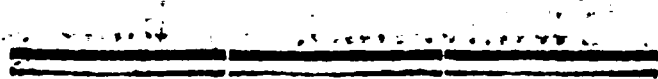
Solo-Dansere:

Hr. Abbed Bruni og Monsigneur Lucca.

Personerne i dette musikalske Skuespil.

Deres Eminenter Cardinalerne.

Alexander Albani.

Johan Franz Albani.

von Bernis.

Orsini.

Belada, kaldet Ecumenico (den almindelige) i alle Hoffers virkelige
Tjeneste.

Negroni.

Carl Mezzonico.

Sersale.

Serbelloni.

Fantuzzi.

Veterani.

Casali.

Corfini.

von Roki.

Delci.

Calino.

Caracciolo.

Giraud.

Chor af Kammertienere og Opvartere i Conclavet.

Srajetta.

Stumme Personer.

Ceremoniemesteren.

Conclavisterne og Chirurgi.

Første

Første Handling.

Første Optrin.

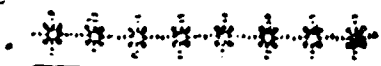
En stor Sal med Conclavets Port, hvortil der gaaer en lang Gang, beqvem for Heste, Vogne o. s. m.

Negroni og Orsini.

Neg. **M**in Beslutning er fattet, Orsini: Jeg antager intet Raad meere; Dersom jeg ikke selv smedder Cabaler og Rænker, saa bliver jeg ikke Pave, og en uværdig Medbeyler berøver mig den tredobbelte Krone.

Ors. (Hvilken ædel Stolthed!) Negroni, styr dit utaalige Sind. Overlad mig og Cardinal von Bernis at sørge for din Lykke. Jeg vil gjøre meere for dig, end du vel troer og min Konge du skal see: Dog nok for denne Gang, endnu er det ikke Tid at aabenbare dig en Hemmelighed, der nok skal blive bekiendt engang: Du veed, at min Konge

Neg. Men alt dette siger intet! I Forgaars havde Panfili, ved hvilken Intrigue, er mig ubevidst, nær bestøget den Havelige Stool. Dersom Gersale kun kom, han allene kunde føre mig paa Thronen, naar han kun toeg sig af mig. Men han forraader mig, og ak! jeg bliver nu ikke meer Pave.

Ors. Fordøm dog ikke saa hastig en Ven, o! Negroni: Den Bey, der skiller Rom, hvor vi ere, fra Muurene om Neapel, hvor han opholder sig, er ingen Springevy. Maaskee dit Bud har heller ikke strax troffet ham: Og sandelig! Gersale har just ingen Binger paa Fodderne: Dog han er, maaskee, nærmere, end du tænker: Mit Hjerte, som pikker i mig, siger mig det.

Neg. O! maatte han dog komme i det ringeste før Solens Nedgang! Ulykkelige Negroni! at imedens vi her spille Tiden, bliver, maaskee, andensheds en Plave valgt. Derfor som Gersale, der er saa erfaren i Conclavet, dog var kommen betids, saa kunde han have stræbt for mig.

(Man seer Golt paa Trappen.)

Ors. See, der kommer han.

Neg. Hvem?

Ors. Gersale.

Neg. Hvor er han?

Ors. Mig tyktes jeg seer ham paa Trappen. . . . Nej! det er ikke ham.

Neg. Ak! du beleer mig; Orsini! og med Kette. Jeg Daa-re, at jeg satte alt mit Haab paa Gersale.

Andet Dyrtrin.

Gersale, som stiger ud af en Portebaise, med Følge og Bedækkelse. Equipagen og Bognene tage bort igien.

Gersale og de forrige.

Sers. Her er Gersale.

Neg. Ak! elskte Ven! ak! dyreste Fyrste! jeg begynder igien. . . .

Ors. Deres Eminences underdanige Tiener.

Neg. Jeg begynder igien at leve.

Ors. Velkommen! hvorledes befinde de sig?

Sers. Deres Eminencers underdanige Tiener.

Neg. Du er min Stytte, mit eeneste Haab er du.

Ors. Saaledes taledes du kort tilforn ikke om ham.

Neg. Min Fyrste! dette Øyeblik kan du ophøje mig til den pavelige Værdighed.

Sers. Hvorledes da?

Neg. Hør kun: Du skal faae at see, at Cardinalerne

Ors. .

Ors. Jeg kan forestille mig, at Deres Eminence maae være meget træt af Reisen, og have Hvile nodig.

Sers. Ja, min Herre!

Neg. Prints! hvis du har den mindste Kierlighed for mig . . .

Ors. Siig mig dog, Deres Eminence! har de havt en god Reise?

Neg. (Af hvilken Pine! han lader mig jo ikke faae et Ord frem.)

Sers. Guldkommen god.

Ors. Jeg tænker, at Deres Eminence i Morges har maattet udstaae meget formedelst den grumme Schuld.

Neg. (Den, han ødelægger mig med sit fordømte Sladder.)
(Fortrædelig.)

Sers. Bisselig ikke lidet. Min Ven! lad mig dog viide, hvorledes jeg kan være dig behjælpelig.

(Til Negroni.)

Ors. Har Høsten i Neapel været god?

Neg. Det er nok bedst, jeg gaaer, og kommer en anden Gang igien.

(Gaaer vred bort)

Ors. Kom Deres Eminence, jeg vil føre dem til deres Celle.

Sers. Er det, maaskee, den paa Hiørnet?

Ors. Just den, just den.

Sers. Nu, saa skal jeg da gjøre alting for min elste Ven; han er det værd. Hans høie Aand, hans ærlige, beskeedne og fromme Udseende, ethvert Ord, hver Bevægelse, aabenbarer hans gode Hierte, som er ydmyg i alle hans Gierninger og Opsørsel.

Den høie Siel, skönt ringe fød,
Som Valget Ret til Tronen bød,
Aander dog forborgen Majestæt;
Bliver han Pave, min Glid Himlen kroner,
Min Trofasthed vinder, saa snart han troner!
Jeg mit Ønske da opfyldt har seet! —

(Gaaer ud, hældende sig til Kammertienerne.)

Tredie Optrin.

Zelada langt borte, lytter, og Orsini.

Ors. Af! vilde Himlen, at den pavelige Krone blev sat paa Negronis Hoved: Denne Hiertens Ven er vel værd at bære den. Kom kiender hans Fortienester lige saa vel, som vi.

Zel. (Her taler man om at gjøre Negroni til Pave. Jeg

maa lytte; saa skal jeg des sikkrere og bedre kunne indrette mine Sager.)

Ors. Bernis vil have ham til Pave, det koster, hvad det vil; Cersale ønsker det; og jeg understytter ham med al muelig Troestab.

Zel. (Bernis vil have ham til Pave! Cersale forlanger ham! Du, det er mig nok.) Min Herre!

(Han gaaer særdeles friepostig til ham.)

Ors. Hvad gjør du, Zelada!

Zel. Naar skal dog det elendige Liv i dette lange Fængsel tage Ende? lad os dog hurtig vælge en Pave, og derved gjøre en Ende paa vor Pine.

Ors. Prints, alle have ikke eet Sind: Naar nogle iblandt os ere Een gunstige, saa ere andre ham imod, og saa gaaer Tiden med det samme.

Zel. Men du, hvad siger du? hvilken tykkes dig vel at være Kronen værdigst.

Ors. Jeg Jeg skulde ikke (forvirret) Hvo veed, (See, han vil udforske mig; men jeg kiender hans Forstillelse, og troer ham ikke.)

Zel. Du svarer intet?

Ors. I Sandhed, jeg har endnu ikke ret estertænkt Sagen.

Zel. Jeg derimod har siden den første Morgenrøde, jeg her saae opgaae, bestandig holdt Megroni for den værdigste blandt alle: Ak! du kiender ikke alle hans Fortienester: veed ikke, med hvilke fortræffelige Gaver hans Siel er prydet; det var et umaadeligt Foretagende at ville tælle dem; Kierlighed til Retfærdighed, Moed, Klogskab og en ubrydelig Troestab, fremlyse hos ham: Enhver taler om ham, enhver kalder ham Pave, og alting synes at spaae, at han bliver det. Det var høist uretfærdigt ikke at være ham gunstig.

Ors. Kun alt for sandt.

Zel. For at løste ham paa Tronen, vilde jeg udgyde alt mit Blod. Ikke lidet vil din Bemøvelse hjælpe ham: derfor staae ham da bi: hjælp ham i denne vigtige Sag; Jeg for min Person vil være den første til at give ham mit Stemme.

Ors. (Ak! jeg har dog bedraget mig, han elsker ham oprigtig.) Zelada! viis i Gierningen det samme Hjertelov, du bær til

til Negroni. Kommer han paa Tronen, saa vil han ikke vise sig uerkjendelig mod din Kierlighed; det forsikrer jeg dig paa hans Begne.

Zel. (Det var det, jeg vilde; det øvrige bekymrer jeg mig ikke om.) Tvivl ikke om mit Stemme; Imidlertid, min Herre, dersom han kommer paa Tronen, saa anbefal ham min Lykke, jeg vilde gjerne ikke være længere iblandt de almindelige Cardinaler.

Ors. Jeg forstaaer dig, du har intet at befrygte.

Tænk nu kun paa din bedste Ven,
Han da igien paa dig skal tænke;
Forlad dig til: den Dag igien
Skal komme, vi dig Løn vil skienke.

(Gaaer bort.)

Fjerde Optrin.

Zelada allene.

At forandre sin Troestab og Weening efter Omstændighederne, er just ikke det sletteste Kunstgreb; En Ting seer ikke altid ligedan ud. Enhver, som trægter efter at svinge sig op over andre, maae vlide at forstille og skiule sig. Bestandighed, Oprigtighed, ere tomme Navne. Man maae see efter, om en Ting er nyttig, og ikke om den er billig, saadant vil jeg tænke; lad enhver have sin Maade, jeg har min. De prægtige Regler om Ære, Redelighed, ubrydelig Troestab, de ere ikke for mig. Denne strenge Lære var ganske god i Egyptens Templer, eller i Spadseregangene i Athenen. Saa længe Negroni sejler med gunstig Vind, er jeg den troeste af alle hans Venner; men støder han an, saa svær jeg ved alle Helgene, at jeg slaer mig til en anden, og bekymrer mig intet videre om ham.

En Vens Bestandighed er lige
Som Phoenix i Arabien;
Enhver veed nok om den at si,
Og dog har ingen seet den.

O! hvis I saadan Ven kan finde,
Saa fører ham strax til mig hen; —
Mit Hierte er for sig en Ven;
Han skal min heele Troestab vinde.

(Gaaer bort.)

Scenete

Femte Optrin.

Et Gallerie, som støder til Cardinal von Bernis Celler, hvilken man seer siddende ved et Bord at læse et Blad med Opmærksomhed. I den bageste Deel af Galleriet ere Cardinalerne, Delci og Calino tilligemed Cardinal Corsini, hvilke blive ikke seete af Cardinal von Bernis.

Delci, Calino, Corsini, Bernis.

Del. Jeg kan ikke beskrive dig, o Prints, hvilken en Pine det er mig at sidde her en heel Maaned indsluttet.

Cal. Jeg har endnu længtes meere, end du.

Del. End ont vi for at faae Ende paa Tiden satte os til at spille Trisep?

Cal. Nei! det var bedre, vi dandsede en Menuet; det giver Bevægelse, og fordriver Hypokondrie.

Del. Vil du saaledes, min Prints! velan da! See, der er Corsini, han kan fløite os en Menuet. Dands beskæmmer aldrig Purpuret.

Cors. Jeg kommer til beleilig Tid, og jeg er færdig til eders Tjeneste. Vi behøve desuden ikke at tage saa megen Deel i Forretningerne; Man anseer os dog som det femte Hiul til Vognen, og holder os for 3 Taasser.

(De begynde at dandse: Delci som Dame, og Calino som Cavalleer, og Corsini fløiter med Munden en Menuet.)

Bern. Hid! (til sin Conclavist) lad Negroni viide, at Cardinalerne ere velsindede imod ham, og at han, dersom de kun ere mig troe og ikke nogle Dummerhoveder, skal komme til at bestige den ledige Stool. (Conclavisten gaaer bort.) Disse Italienske Præster, som give sig Navn af Politicis, skal dog tilsidst blive vaer, at de have at bestille med mig. Paven skal blive, som jeg vil. (Han seer sig om, og bliver de Dandsende vaer.) De stakkels Mennesker! de ere, ved Gud! gale; Er det nu Tid at dandse? (Endelig skal jeg dog engang blive løs fra disse besværlige Baand, og igien see min Stat.)

(Han begynder igien at læse, og de Dandsende komme nærmere til hans Dør.)

Del. Du seer, store Prints, at vi røre os lidt.

Bern. (Disse Narrer seilede mig endnu!)

Cal

Cal. Da vi ere berøvede vore Hanger og Bogne, vore Promenader med Damer og Cavalleerer, skulde vi henbringe Dagene meget ubehagelig

Bern. Jeg finder mig deri.

(Han læser igien.)

Corf. Ak! gid du og vilde et lidet fornøie dig med os uden at beskæftige dig saa meget

Bern. (Her maae Taalmodigheden endog forgaae en Helgen.)

Del. Jeg for min Part tilstaaer, og, kanskee, har jeg en Skrueløs flere end de andre; Dands er min Belsyst. Siig, Bernis! har du ikke og maaskee Lyst dertil?

Bern. (Gud! hvilken en Straf at have med Folk at giøre, som aldeles ikke ere ved Forstanden! Jeg kan ikke længere holde det ud.)

Cal. Prints! Hvad skader dig? Du vrier dig, du seer bedrøvet ud, du skifter Farve, du taler ikke. (Til Bernis)

Corf. Du seer ikke til os?

Del. Svarer du intet? Kast i det ringeste et Die til os: Jeg er Delci, den pudseerlige Halte.

Cal. Jeg er Calino.

Corf. Jeg Corsini.

Bern. Det er nok, mine Herrer! jeg er aldeles ikke findet at spille min Tid. Alt tale med eder, og at slaae Vand paa en Gaas, synes mig at være lige eet og det samme. Pakker jer bort, eller jeg gaaer.

Del. Du skal have din Billie. (Vi have Nye-Maaene.) (Sagte til Corsini og Calino.) Det er bedst, at vi gaae, og lade ham blive siddende.

Cal. Jeg gaaer med. Saa kommer da!

Corf. Lad os gaae.

(De gaae bort.)

Siette Optrin.

Bernis og siden Negroni.

Bern. Hvor bliver dog Negroni af? han skulde viide, hvorfor jeg kalder ham til mig. Men mig synes, jeg seer ham komme: Ja det er han.

Neg. Her er jeg, dyreste Prints, hvori kan jeg tiene dig? siig, befal, ethvert Bink fra dig er en Lov for mig.

Bern.

Bern. Jeg lader søge allevegne om dig, for at gjøre dig til Pave, og du bier saa længe at komme; Al! hvor er Forstanden?

Neg. Jeg var gaaen til Stoels at gjøre mit Behov, Prints! tilgiv mit mættede Legeme denne uskyldige Løttelse. En anden Gang skal jeg

Bern. Nu, det er da ligemeget. Hør engang, jeg har til dit Beste opspundet et uskyldigt Bedragerie, og jeg har sagt Cardinalerne, at det kan ikke gaae an at haste med en Paves Valg, saa længe Hoffets Billie ikke endnu er os bekiendt. Forsøgte ved min Tale stode de alle af fra deres Forsæt at vælge en Pave før. Imidlertid ere mine Anstalter giorte med Snedighed for at faae Valget til at falde paa dig. Til Rezzonico sagde jeg, at han skulde foreene sig med Albani, og forskaffe i det ringeste 10 af deres Stemmer til din Fordeel; Disse, som intet veed meere, skal give dig deres Stemmer, og jeg, som har otte andre Stemmer i mine Hænder, skal fuldkomme Gierningen med den største Behændighed, Vid og List: Lad mig kun sørge derfor.

Neg. Hvor særdeles forbunden er jeg dig, o Prints! hvorledes har jeg fortient saa stor en Kierlighed og saa megen Godhed af dig? Hvorledes kan jeg vise min Taknemmelighed mod din store Siel? Skal mit Blod flyde? Skal mit Liv offres for dig? Ja nok da, men det er dog kun et ringe Offer for saa megen Trosfasthed. Hvad skal jeg gjøre?

Bern. Det er kun en ringe Ting, jeg forlanger af dig; det er mig nok, at du, naar du bliver Pave, lader dig regiere af mig allene, og jeg skal føre dit Skib, saa at det ikke i farlig Storm skal synke eller støde an paa Klipper.

Neg. Men du veed, at hos Cardinalerne, (jeg taler ikke om dig) som lade sig regiere af deres Egenfindighed, udretter man intet med Fornuft. Dig er det meget vel bekiendt, hvor forvendt Hovedet sidder paa enhver: Maaskee nogen kunde sætte sig imod

Bern. Sætte sig mod mig? Hvad sladdrer du? Hvo vil være saa formastelig at sætte sig mod denne Haand, der saa ofte har bibragt sine Fiender det sidste Stød? den gad jeg see.

Neg.

Ueg. Og om der nu var Een?

Bern. Saa skulde han erfare, at Bernis veed lige saa got som nogen anden at forfægte alle sine Anslage. Han skulde skælve, og ved mit blotte Navn skulde han ændre sit Sind og Tanker; han skulde erindre, at . . .

Ueg. Det er sandt, altsammen sandt. Men o Himmel! jeg er allerede saa vant til Lidelser, at jeg neppe tør haabe, at min grumme Skæbne vil ændre sig.

Bern. Jeg er Bernis, du veed, jeg er velsindet mod dig, og du græder endda?

Dit Løfte du kun ei forgiætte!
 Det andet overlad til mig;
 En nogen sia skal mod mit Forsæt sætte,
 Og ingen mod min Villie tør trætte,
 Thi ingen Cardinaler sig
 Vil giøre til Uven af mig. —

(Gaaer bort.)

Envende Optin.

Uegroni allene.

Himmel! jeg Pave! jeg paa Tronen? O! jeg holder det ikke ud. Hvor megen Glæde paa eengang! hvor meget Had vil dog min lykkelige Skæbne forvolde! Fra Hytten, hvor jeg er fød, hvor jeg er opdragen, til Tronen! Bernis! alt dette er din Gave; dig har jeg at takke derfor; jeg erkender det. Enhver skal høre det af mine Læber, og al Verden skal erfare, at Kierlighed og Erkiendtlighed mod dig, saa længe jeg lever, har opslaget sit Sæde i mit Bryst.

Nu blive de hellige Røglers herefter
 Under den gyldene Lilie lagt,
 En Had og en Trætte med samlede Kræfter
 Skal meere opløse den sluttede Pagt.

Men Vee kun den, som stolt og fræk,
 Og avindsfuld os tør modstræbe; —
 Min stærke Arm skal lyne Skælf,
 Min Brede's Tordener ham dræbe! —

(Gaaer bort.)

De

Attende Optrin.

Delci med et Tørklæde i Haanden og grædende. Casali og Corsini, som trøste ham.

Del. **Uk!** lad mig komme min Bey; Barbarer! J tænke at trøste mig, og J tage Livet af mig.

(Han vil gaae, og de holde ham.)

Cas. Prints! kom dog til dig selv igien; Du er jo intet Barn; Lad ingen see, du græder; Dersom man ikke vil have dig til Pave, og har sagt dig sin Meening reent ud, saa er der intet meere at tænke paa; Det er jo alt, hvad du kan giøre.

Cors. Man kan jo og leve uden den tredobbelte Krone; Kanstee du skal komme til at leve roeligere uden Sorg og Besymringer. Du veed ikke, hvor mange Fortredeligheder, der omringe en Regent. **Uk!** kiære Prints! giv dig dog tilfreds. —

Cas. Det er og mit Raad. Giv mig din Haand, og kom, og lad os gaae lidt at spadserere i denne lange Gang.

Del. Har jeg ikke Marsag at græde? **Uch!** en Steen maatte græde, ikke fordi enhver støder mig fra den Pavelige Trone, men fordi Corsini bestammer mig, gjør Mar af mig; Jeg kan ey bare mig for at græde, naar jeg tænker paa, hvad han sagde mig, og det i Nærværelsen af flere end 20 Conclavister og Betientere.

Cors. Hvad Tort har han da gjort dig?

Cas. Hvad har Corsini vel kundet sige?

Del. Han sagde, at jeg var ikke værd at blive Pave for min Armod's og yderlige Fattigdoms Skyld, som var bekiendt af alle. Formindsker da Fattigdom Fortienester? — **Alt** sige, at jeg er en Staader, o Himmel! — **Alt** kalde mig en Snyltegiest og en Ristkendreng, sige, at jeg ikke drikker Wiin, for jeg har den ikke. — **Alt** jeg saa hemmelig luster Salat, Bønner, Ferskner og Figener fra Wiingaardsmændene. **Uk** kiære Prints! (Til Corsini.) Jeg føler denne Foragt i mit inderste Hierte. Det er Skiebnen, og ikke Dyden, der gjør, at Een fødes en Staader. Dersom Fornuften bestemte Eens Indkomster, og ey berigede andre end dem, som ere i Stand til at eje

og

og spare deres Penge, saa kanskee Orsini var Delci og Delci Orsini.

Cas. Du har Ret, jeg tilstaaer det.

Corf. Det er jo uforstaaet.

Cas. Men man maae være fornuftig.

Del. O! hvad fornuftig? Jeg vil bort, det er mig om min Ære at gjøre, at jeg ikke bliver her længer.

(Han vil gaae bort.)

Cas. (Her maae List til, for at holde ham.)

Del. Jeg skal blive det, jeg har været: Det er jeg fornøiet med, og jeg vil søge at leve i Roelighed andensteds med mine fattige Jndkomster.

Cas. Du kan ikke komme bort.

Del. Hvi saa?

Cas. Det begynder at regne.

(I det han seer ud af Vinduet, og nikked ad Corf. ni.)

Corf. Man slaaer Regnskærmene ud, og Folk løber og kryber i Skjul her og der.

Del. Naa! det seilede endnu; Grumme Skæbne! Hvad vil du da have af mig? Skal jeg da taale nye Forhaanelser?

Cas. Det skal ikke skee.

Del. Ret Hvor?

Cas. Det lover jeg dig; Saa længe der er Liv i mig, skal jeg forsvare dig: Du kan ikke tvivle om min Oprigtighed; Mytten, som altid fortæller sandt, har udspreidt min Retsfærdighed fra den eene Poel til den anden.

Corf. Kom veed det, og kalder dig endnu den Uretfærdige.

Del. Velan! mine Venner! Jeg gaaer igien til mine Værelser, som jeg kom fra.

Cas. Gaae kuns, nu er alting forbi.

Corf. Gaae ind i din Celle, der skal du blive i Ro.

Niende Optrin.

Calino og de forrige.

Cal. Himmel! Den Ulykke manglede os endnu.

Cas. Hvad er paa Færde?

Cal. Jeg veed ei, hvorledes Cardinal v. Rossi er bleven gal. Han er gaaen reent fra Forstanden, saa Munden gaaer
B immer

immerhen paa ham, og han bær sig galt ad, veed ikke, hvad han siger, og staaer og sladderer noget hen i Veiret.

Corf. Den ulukkelige Mand! Er det sandt?

Cas. Har du selv været et Die-Bidne derom?

Cal. Alt for vist, desværre!

Corf. Jeg kan aldrig troe det.

Cal. Nu da! Vil du ikke troe mig, saa see da.

Cas. See, der er han.

Corf. Hvor er han?

Cal. Seer du ham ikke?

Tiende Optrin.

Cardinal v. Rosi kommer majestætisk frem med sterke Skrit, og betragter med sin Rikert Cardinalerne Corsini og Delci.

Cas. Giv vel Agt paa ham. (saatte til Corsini.)

Ros. Hør engang, der er den Skionne, hvilken vi trættes om.
(Til Casali pegende paa Corsini.)

Cas. Er det hende?

Ros. Det kan være. Men hvoraf veed du det? Hvorledes kommer dette Blad i dine Hænder? Semiramis sover.

Cas. (Guld forbarme sig! hvilken Forrykkelse.)

Ros. Man skal kun høre mig: Det er mig, der skal drage Omsorg for en Successor paa den Assyriske Trone.

Cas. Velan da, du skal have din Billie.

Ros. Den, han er vanvittig. (Saatte til Corf. pegende paa Casali)
Var jeg kun i Live, og vankede ikke saa omkring.

Elskværdig Sknoge, som er alt ved Lethe Flod:
Frygt ikke, jeg og der skal sætte snart min Fod.

Utafnemmelige! du vilde ikke saa tale. Sie, holla, bliv her.

Corf. (Det lader, som han har heele Metastasio i Hovedet.)

Cal. (Mine Benner! Det er best vi gaae.)

Cas. Ja, lad os det; Jeg finder ei heller nogen Behag i at høre længere paa hans Galsskab.

Ros. Holla! Jeg vil skrive: Fort Mitrane!

(Til Corsini med Hæstighed.)

Corf. Ja, nu gaaer jeg.

Ros. Og I, holder eder særdige til at fuldkomme alle mine Befalinger, og kalder jeg paa eder, saa kommer ikke.

(De gaae bort, og lade ham allene.)

Cal.

Cal. Farvel!

Ros. Nu, da jeg er allene, tilgiver jeg Prinszen: Jeg føler ogsaa Kierlighed: Min Medelster vil jeg opsege i Japan, hvor han opholder sig. Her hjælper ingen Forstillelse; Jeg er allerede ulykkelig ved en bedrøvet Faders Kierlighed. See, hvor han bestandig skummer af Vrede. Ut Gud! mit Hierte brister. Hans sørgelige Stiltienhed var en Uffkye for min Forbrydelse. Der er Slottet! Dersom jeg tvivlede om din Troestab, saa skulde jeg vende tilbage til Sabines Kierlighed, og saa døer denne Skionhed, og lader, som hun sover.

Elleve Optrin.

Serbelloni, Alexander Albani, og derefter Zelada
(langt borte.)

Alex. Hillemand! Paa saadan Maade vil den Franske Prins tage os ved Næsen! Ja men! Vi skulle nok taale hans Næsenhed? Ved List og Rænker at ville giøre en Pave, der staaer sin Herre an; men er en Fiende af Rom? Ven! hvor har vi dog staaet og gabt? Hvilken Pligt, hvilken Fordeel, formaaede ham til at opheie Negroni?

Serb. Og med hvilken Ret tør dog vel dette lumpne Insekt, som en heel. Hob Betsægtede af den ringeste Stand omgiver, giøre saa mange andre den pavelige Trone stridig, i hvis Arter flyder det reene Blod af berømte Forsædre?

Alex. Bedrageriet er aabenbart, og dette er mig nok. De Fransesiske Rænker ere nu kun et Spilleværk for mig, og jeg befrygter dem ikke meere. Jeg svær høit og dyre, at jeg indtil det sidste Dieblis altid skal være dem imod; og nu vil jeg, at du skal være Pave, og triumphere paa Tronen.

Zel. (Himmel! hvad hører jeg? Saa skal Negroni ikke meere være Pave; men Serbelloni! Lad os høre til.)

(Han hører langt borte opmærksom til.)

Serb. Hvo giver mig Forsikring derom?

Alex. Jeg; er dette dig ikke nok? En Cardinal lover det.

Serb. Men hvo veed, om de andre tænke, som du? Prins! Ikke alle have dit ædle Hierte.

Alex. Tvivl ikke, de skal have det; Og skulde der kræge sig Hindringer i Veien for mine Ønsker, saa vil jeg bevæbnet bane dig Vej til Tronen Jeg hører nogen.

(Man hører en Røst bag Tærbænget, som raaber: Hvor er Zelada?)

Zel. (Uk! Man raaber ad mig: Jeg kan ikke længere høre til; Jeg kommer strax igien.)

(Han gaaer bort.)

Serb. Men naar jeg ikke staaer de regierende Magter an, saa er alt Haab forloren.

Alex. Min Guld! hold endelig engang op med dine ugrundede Tvivl: Hvo, der fikker sig noget efter dit Sladder, veed aldrig, enten det er Dag eller Nat.

Den Feige, som sig forestiller
Hver Klippe, hvert et Skær,
I Fald han ned af Klippen triller,
En at beklage er.

Den Cardinal, som altid gierne
Vil høyt opsvinge sig;
Men mangler baade Mod og Hierne,
Kan evig ærgre mig.

(Han gaaer bort.)

Tolste Optrin.

Serbelloni allene, dernæst Zelada.

Serb. Og dog er jeg, til min medfødt Stolthed's Skændsel, ikke endnu nok besluttet til dette store Skrit. Den pavelige Trone er ingen Herlighed meer, som man skulde ønske sig. Om den svære Uroe, Bedragerier, Forræderier og Farer. Jeg begriber meget vel, hvilken Byrde den tredobbelte Krone er, og hvor megen Møie og Arbejde Regieringskonsten fordrer. Jeg vilde i denne Rang leve ulykkeligere end i privat Stand. Jeg maane endnu bedre overlægge Sagen: Hvo der hidindtil har levet fornøiet.

Zel. Ven!

Serb. (See der den forslagne Ulykkes.) Prints! hvad behager dig?

Zel. Neppe erfarede jeg af begge Albanerne din store Lykke, før end jeg gik efter dig, spurgte hos alle Mennesker om dig:

dig: Af mine Læber hørte enhver din Røst, og nu kommer jeg for at omarme dig, og at trykke den Haand, som engang skal velsigne det romerske Folk. Himlen opfyldte det glade Ønske! Jeg er overbevist. . . . Du er det fuldkomne værd efter Fornuft, Ret og Billighed.

Serb. (Hvilken Hykler, hvilken Bedrager er han!) Jeg er dig forbunden for din Kierlighed. Jeg kender fuldkommen din stormodige Siel, der saaledes ærer mig; Men med min Ophoielse er det ikke endnu afgjort.

Zel. Ikke endnu afgjort? Jeg har med disse mine Øren hørt, at du skulde bestige Tronen, at du var Kæde. At du var ikke skulde dit Hjerte for saa troe en Ven! Slig en Forsigtighed duer ikke.

Serb. (En troe Ven! Gld bevar mig fra saadan Een! Han maae gierne blive i den Vildfarelse, det skader mig slet intet: Jeg kan dog ikke undgaae, hvad Himmelen har til- tænkt mig.)

Zel. Af min Fyrste! Dersom du bestiger Tronen, saa erindre dig, at Zelada, en troe Selskabs Broder, altid beundrer dig, at hans Blod

Serb. Jeg veed, at det har flydet i store Helters Aarer.

Zel. Om min store Midkierhed.

Serb. Paa din Midkierhed har du givet det Romerske Collegium . . . klare og værdige Prover. Jeg erindrer meget vel, hvad du den Gang angav: Enhver veed det. Rom roser dig endnu derfor. (Jeg veed, hvem du er.)

Zel. Du veed, at mine Raad. . . .

Serb. Dine Raad veed jeg at skatte; Jeg kender din sieldne Fortienestes Værd. Jeg har tænkt paa det altsammen, Zelada! Jeg veed alt.

Zel. Ikke endnu alt. Jeg vilde gierne høre, at man kaldte mig Statsecretsair, og saa doe.

Serb. (Den Dumdriftige! hvilken Stoltbed!)

Zel. Jeg udbeder mig af dig det eene sikre Kiendtegn paa dit oprigtige Venkab, og dersom jeg erholder det, saa vil jeg lukke mine Øine i Fred.

Serb. Vigtige Forretninger kalde mig fra dig, en anden Gang, Ven, kan du forklare dig tydeligere.

Zel. Jeg har aabenbaret dig mit ganske Hjerte.

Serb. Jeg veed det (Bedrager!) Har vel! (Gaaer bort.)

Trettende Optrin.

Zelada allene, dernæst Negroni og Bernis, som tale stille med hinanden.

Zel. Nu er det Løfte giort; og denne store Betiening er min, om han bliver Pave. I Haabet nyder jeg allerede denne Fornøielse forud. Det er mig eet, enten det er Nederdrægtighed eller Dyd, der aabner mig Vejen til min Lykke.

Bern. (Stille, man hører os.)

Neg. (Hvem?)

Bern. (Zelada: Du veed allerede, hvor troeløs han er.)

Neg. (Alt for meget.)

Zel. Venner! det fornøier mig at see eder; mit Stemme kan være eder nyttigt; Jeg har lovet eder det, jeg skal holde mit Løfte.

Bern. Vi ere dig begge to forbundne for dit gode Hierte. (Hvilken en Løgner!)

Neg. Og dog, om man har sagt mig Sandhed, har du lovet Albani det for Serbelloni.

Zel. (Det er ganske sandt... Hvad skal jeg sige?) Jeg vilde... (Jeg er forvirret.) Hvo veed...

Bern. Maaskee det ogsaa er Usandhed, hvad vi have hørt?

Zel. Gid Himlens Lynild døde mig, om det er sandt.

Neg. (Hvilken Meeneed!)

Zel. Jeg har aldrig seet Serbelloni; Jeg har lovet at give mit Stemme til Negroni; Han allene skal have det, og ikke Serbelloni.

Bern. (Hvor kan han dog forstille sig!)

Neg. Jeg takker dig.

Zel. (Jeg vilde ikke gierne have Bernis til Fiende) Himmel! hvad vil jeg ikke gjøre for Bernis og for dig? Jeg bestyrer mig ikke, min Ven, om Albani Yndest, og dersom man stræber for at opløste Serbelloni paa Tronen, hør mig, min Ven; Jeg skal sørge, end give ham mit Stemme.

Bern.

Bern. (Saaledes bedrager han os.)
Zel. (Saaledes bedrager jeg dem.)

Min elskte Ven ham at bedrage! —
Nej! — troeløs jeg dog ikke er:
I slige sorte Gierninger
Mit Herte aldrig Deel skal tage.

Men at jeg elsker ham oprigtig,
Det skal han af mit Forhold see,
(Dog hvad, jeg er min Fordeel pligtig,
Det ogsaa skal med Tiden see.)

(Han gaaer bort.)

Fiortende Optrin.

Bernis og Negroni.

Ber. (Gaae, jeg troer dig ikke) Min Ven! gaae ind i dit
Kammer; om et Øjeblik skal jeg komme til dig, (Nearoni
gaaer bort.) Det er best, at jeg saaer Johan Bap-
tist paa min Side: Han skulde ellers være til stor Hin-
der i min Plan. Jeg maae passe paa ham, naar han
er allene; Sid Himlen befordre mit Ønske og min Iver!

For Solen daler, skal man see,
Bed mig et Navevalg skal see,
Og hvo til Modstand drister sig,
Han vist nok zittre skal for mig.

Ehi Haab, og Mod, og Dristighed
Har hidtil fulgt mig hvert et Gied,
Og den vist tidlig skal opstaae,
Der mig vil sætte Briller paa.

Ende paa den første Handling.

Anden Handling.

Første Optrin.

En bedækt Gang med Gemakker, som strækker sig til den store Gaard.
Zelada allene.

Dg endnu veed man ikke, hvad Udfald det vil faae med denne forvirrede Sag! Bernis vil have Negroni til Pave, og Albanerne ville have Serbelloni. Saa længe ingen af disse to Partier vinder, maae jeg holde gode Miner med dem begge, i det ringeste lade saa, endskjønt jeg meener intet af det. Stiller jeg mig anderledes an, saa forderver jeg kun mit heele Spil, og gier et stort Skaar i min egen Fordeel. Hvo, der stræber efter høie Ting, maae giøre sig Forstillelse, Udflugter, Nærker, og alle Smigrerier, til en Dyd: Han maae besidde den Gave at kunne lyve got, og hvad denne angaaer, da har jeg, Himlen skee Tak, ikke min Lige. Jeg veed vel, at den store Lærer i den Afrikanske Kirke, St. Augustin, prækede altid mod Løgn og Bedrag. Men, med hans Tilladelse, saa indseer jeg ikke nogen Marsag til denne hans strænge og sælsomme Lære. Og jeg sætter derover ingen Troe til de Augustiniske Læresatser. Og om de end vare virkelig sunde og uforsfættede, saa vilde dog den Tanke, at Marefoschi, den i mine Dine saa forhadte Marefoschi, forsvare og iagttager dem, være mig nok til at affkye dem. Men jeg seer ingen her, som kan sige mig, hvorledes det gaaer: Tusinde frygtelige Tanker forurolige min Siel; Men jeg skal nok faae alting at viide.

Andet Optrin.

Negroni og Serfale.

Neg. Hvilken en grusom Forandring! For saa Djeblikke skeden hørte jeg mig falde Pave; Jeg sad alt paa Tronen; Jeg foreskrev allerede fra Quirinal Capitol Love; og nu siger man, at jeg er ikke meere Pave, at Serbelloni skal bestige Tronen. Hvilket græffeligt Fald for mig! Hvilken Triumpf for mine Fiender!

Sers.

Sers. Gja! Hvad siger du?

Neg. Det er alt for sandt.

Sers. Og jeg skal i eet Øiblik miste Frugterne af alle mine Bemøielser, og al min sunde Sveed?

Neg. Har du nogensinde kundet forestille dig denne Ulykke? Det ganske Conclave er sammensøret til min Nedstyrtelse.

Sers. Den grusom Skiebne!

Neg. Under hvilken ulykkelig Stjerne er jeg fød? Gersale! Hvad er herved at gjøre?

Sers. Jeg er uden for mig selv: Men hvoraf veed du det? Rygtet kan maaskee være falskt. Du tør endnu ikke ved at mistvivle om Udfaldet; Een kan maaskee med Glid have udspreidt denne falske Beretning for at vinde Tiden til at foretage noget til din Skade.

Neg. Nej, Prints, jeg bedrager mig ikke. Enhver siger det, og jeg læser alt for meget enhver's Hierte af hans Ansigt. O! hvor mange, som forhen holdte det for deres Skyldighed at begegne mig med Underdanighed og dyb Vrefrygt, seer jeg nu belæe mig lige i Dynene, og spotte mig.

Sers. O! Gud, saa er det dog sandt?

Neg. Denne Ulykke, min Ven! har mit Hierte spaaet mig. Jeg har allerede i 2 Nætter ikke kundet faae mine Dine lukte; Skrækkelige Drømme forstyrrede min Roe: Jeg saae paa den høyre Haand Lynilden: Snart hører jeg den skrigende Natugles traurige Stemme, og snart falder en heel Regn af Taarer usformærkt ned fra mine trøtte Dine.

Sers. (I Sandhed, han gjør mig medlidende: Jeg veed ikke, hvad jeg skulde gjøre, om jeg var i hans Sted: Jeg frygter for ham.)

Neg. Gersale! jeg føler mig ikke stærk nok til at overleve een Dag dette Stød. Dersom du, ubarmhiertige Himmel! bliver ved at drive din utaalelige Spot med mig, saa fordrer du for megen Taalmodighed af mig.

Dig Krone, dig berøvet være —

Dig Smerte, som vi fort for Døden kun maae bære —

Indbildte Herlighed! dit Gavn! — Af! — dette vel
Maae trykke dybt den Svages Siel.

Hvis Følelseshed og Taalmodighed mig ikke
Bar undt: saa vidste jeg mig ei heri at stå.

Tredie Optrin.

Sersale, dernæst Orsini og Bernis.

Sers. **U**rme Prints! jeg seer imidlertid ingen af vore Venner. Af dem kunde jeg best faae denne bedrøvelige Historie at viide; Jeg tænker derpaa, og kan neppe troe mig selv. Saae jeg dog i det ringeste Orsini eller Bernis Himmels! Jeg seer dem begge; Ak! hvor iilsærdige, hvor forvildede see de ud af Vinene; Jeg finder ikke meere hos dem den fornøiede Luune og den forrige Munterhed.

Ors. Ak! hvor har man spillet med os!

Bern. Ven! Vi ere forraadte!

Sers. Hvad er paa Færde?

Neg. Du veed, at min Negroni var bestemt til at bestige Tro-
nen; Den største Deel af Stemmerne var for ham, det-
te var Frugten af saa mange Bemøielser og saa megen
suur Svød: O Gud! At vinde Resten, der udgjorde den
mindste Deel, derom bekymrede jeg mig ikke. Alligevel
fornam jeg, at Een af de sidste murrede, og stræbte for
at ophidse Gemytterne mod hverandre, med alt, hvad Ond-
skab, Bid og Klogskab gav ham i Hænderne: Han forrin-
gede paa tusinde Maader min Negronis Fortienester: kald-
te ham et slet Menneske, dum, assindig og sød af den rin-
geste Pøbel. Med eet Ord: Han vidste paa saa mange
Maader at bemantle sin hæstige Midkiærhed, at han be-
røvede ham en stor Deel Stemmer: Disse, som vare blev-
ne halstarrige i deres Troeløshed, lagde Kull til Ilden;
Pludselig forandrer alting sig, og min kiere Ven, stilt ved
alt sit Haab, beholder endelig ikke saa meget som eet Stem-
me tilovers.

Sers. O! en skrækkelig, o! en overordentlig, Lykkens Forandring!

Bern. Denne nederdrægtige Bagvaskelse gjør nu den stakkels Ne-
groni forhadet i alle Cardinalers Munde. Men Forræde-
ren skielve! Hvem han end er, saa skal han dog ikke læn-
ge kunde skjule sig for min Rasenhed. Jeg skal løbe ra-
sende, endog til hans Seng, og slaae ham med min Mi-
tual; Taber jeg, saa vil jeg dog hævne mig.

Sers. Man kan vel ikke tvivle paa, hvor der er Stifter til dette
Oprør.

Bern.

Bern. Det er sandt; det er sandt. Begge Albanerne og den Huf-
feltryggede ere skyldige i dette Forræderie, og søge at faae
en anden Pave: Ak! maaeskee . . . (uroelig) Dog! jeg
spilder kunns Tiden med at klage mig. Venner! jeg an-
raaber eder om Bistand til mine Foranstaltninger: Vi
skulle nyde Frugten af vore Bemeielse, om vi kunns alle-
nefte vinde Tiden: Kommer! lader os prøve at forstyrre
Valget: Understøtter mig for al Verdens Dine; Og, ere
Baaben fornødne, saa staaer mig bi med eders Baaben;
Paa een eller anden Maade maae vi drage os ud af den-
ne Handel.

Sers. Her er alt mit Blod.

Ors. Her er min Arm.

Bern. Skielve skal hver Fiende
Og hver Fæstefuld for mig;
Den Troløse selv skal fiende,
At jeg veed at hævne Svig.
Harm og Hævn mit Brøst omspender.
Ha! — See hvilke Furier!
Mon i Helvede vel er
Jid, som meere voldsom brænder?

(Han gaar bort.)

Fjerde Optrin.

Sersale, Orsini, dernæst begge Albanerne.

Sers. Ak! lader os følge ham; mine Venner! Jeg vilde ik-
ke, han skulde gaar for vidt; Man kan jo forsøge en let-
tere Vey.

Ors. He! nu er det ikke Tid at betænke sig længe. Vore Fore-
tagender maae strax gaar for sig; Følg mig!

Sers. Saa kom! (De gaar begge Albanerne i Møde.)

Alex. Hvorhen, Forvorne!

J. Fr. Holla! vie! Jeg veed, at her er en Sammenrottelse mod
os i Giærde; Jeg veed, at man taler om Baaben og Væ-
væbnede, og at I med væbnet Haand vil vælge en Pave
efter eders Behag. Jeg veed, at vores misbhager
eder, blot fordi han er værdigere. Vi ville tilsidst see,
hvem af os der skal vinde.

Ors. (Jeg ryster af Bredde.)

Sers.

Sers. Men hvem er du, at du tør gjøre Cardinal Negroni den pavelige Stool stridig!

J. Sr. Jeg er Een, som ikke er bange for dig, det kan være dig nok.

Alex. Ved en Paves Balg see vi paa, hvad der er nyttigt, retfærdigt, fornuftigt og rimeligt. Mænker, Cabaler og private Hensigter, ere os ubekiendte Navne; Hvor Albacernerne ere, der ere ingen Sturker.

Sers. Vi skal forsvare vore Grunde med Næverne.

J. Sr. Og vi skal understytte vores ved at sparke, om det behøves.

Ors. Jeg veed, at eders Pave ikke behager min Konge; han vil ikke have ham, og han skal nok viide at understytte, hvad han har sagt.

Alex. Hvad kommer det os ved?

J. Sr. Vi dependere ikke af ham.

Omsonst din Konge sig modsætter,
Giig ham: Forgieves han med Cardinaler trætter;
Vi os af Frygt ei efter Konger retter.

Men J, alt hvad J har i Ginde,
J give Navn af Midklæthed
For eders Konge; thi hos ham man ei skal finde
Gaa stor og stolt Forbovenhed. (Han gaaer bort.)

Femte Optrin.

Orsini, Sersale og Alexander Albani.

Sers. Jeg seer det meget vel, at denne Tvist maane afgiøres med Vaaben. (Han gaaer bort.)

Ors. Og dersom der er nogen, som understaaer sig at gjøre den store Negroni Tronen stridig, han skal komme til at fortryde sin Stolthed; Gjører eder imidlertid færdige til Modværge; Vi skal om et lidt tale med dem paa en anden Maade.

(Han gaaer truende bort.)

Alex. Gaae, jeg frygter ikke for dig; Jeg skal nok viide at forsvare mig; Venner! staaer færdige paa første Vink. Følger mig kun overalt, hvor jeg fører eder, staaer mig bi, jeg sætter min Liid til eder.

(Han gaaer bort med Folge.)

Giet-

Siette Dyrin.

Et Kammer, bestemt til Cardinalernes Forskjæftelse. Man seer dem sidde ved et Bord: Corsini, som spiser en keegt Due; Delci, som spiser en Eggekage; Calino med en Glaske og drifter. Trajetta, som drifter Kaffe, og efterseer nogle Regninger; Ikke langt fra Bordet sidder Carracciolo i en Lænestoel, varmer sig ved en Kamin, spiser Honningkage, og læser Aviser.

Tutti. Hil dine Kamre, Conclav! Hil dig o gyldene Frihed.

Cors. Her, hvor denne unge og velstecgte Due
Henrykker min fræne Gane og Smag,
Her tør jeg for Ligt og Forgift ikke grue:
Her lever jeg roelig, mig selv til Behag!

Tutti. Hil dine Kamre, Conclav! Hil dig, o gyldene Frihed.

Delci. Saa rar som hin Due er min Eggekage,
En Delicatesse som denne, saa sund
Jeg ei veed at nævne, som bedre kan smage;
Her skader man ikke sin Sundhed og Vung.

Tutti. Hil dine Kamre, Conclav, Hil dig, o gyldene Frihed.

Cal. Naar sorteste Skyer i Sielen sig taarne,
Jeg disse adspredde da ved et Glas Viin;
Da høres i Brystet ei Uveir at storme,
Da styres min Galde, da stilles mit Sind.

Tutti. Hil dine Kamre, Conclav, Hil dig, o gyldene Frihed.

Traj. Her mig ingen skenhiertet Creditor plager,
Som taler om Bærelset bister og vred;
Man tør over Skuden en Stræg ikke drage,
De Karle, desværre! lig Afsætt ei veed.

Tutti. Hil dine Kamre, Conclav! Hil dig, o gyldene Frihed.

Carr. Her, hvor min Spadseergang. . . .

Cors. Hvad er det?

Del. Hvad hører jeg?

Cal. O Himmel!

(Man raaber inderst paa Scenen: I Gevær! I Gevær!)

Man hører en forfærdelig Alarm af Vaaben og Slagsmaal, hvilken kommer nærmere. De 5 Cardinaler staae i en Hast op fra deres Pladser, lade alting falde, og løbe forfærdede hist og her; I det de gaa, støde de sig, falde over hinanden, staae op igien, og falde paa nye mellem Stole og Borde.

Cal. Barmhiertighed, o Gud!

Cors. Barmhiertighed!

Carrac.

Carac. Hielp; jea-deer; hielp!

Del. Alt! for Guds Skyld! hielp dog nogen mig!

Traj. Jeg falder i Usmagt.

Cal. Hvor er jeg?

Corf. Jeg skælver, jeg sveder.

Carac. Jeg fryser.

Alle: Staae os dog denne Gang bi, alle i Himmels Helgner!

(Lobe i Uorden derfra.)

Syvende Optrin.

Paa venstre Haand rykke Kammertienerne og Conclavisterne af Bernis Partie frem; paa høyre Haand de Sammenrottede af det Albaniske Partie; Derpaa følger en Skarmydse med Ritualer, Blækhusse, Sandbasser, Hatter og Huer, som ender sia med Bernis Nederlag, der træder frem med en Ritual i Haanden og uden Værk, og sammenkalder sine, som vare adspredte ved Flugt; Dernæst Gersale og Zelada.

Bern. Holdt! I Poltroner! Alt med Flugten forhverves Na-
vedømmet kun slet. Men til hvem taler jeg? Frygt kien-
der ingen Love; Min Vanlykke betager endog den Tap-
perste Modet: Saa har da Stiæbnen saa megen Hov-
agtelse for Albani, og saa liden for mig? Nu er jeg træt
af at see meere. (Vil gaae bort.)

Sers. Bernis! Hvad gjer du?

Bern. Ven! jeg gaaer for at skule for andres og mine egne Dyr-
en ulukkelig Gienstand for en mild Stiæbne.

Sers. Og hverhen?

Bern. Til Senas, hvor jeg vil sove i det ringeste tre Dage, og
være skult for Dagens og Stiærneres Lyd, uden at no-
gen skal høre det mindste fra mig.

Sers. Dertil er nu ingen Tid: Maaskee Himlen har endnu
nogen Medlidenshed med os. Døden allene kan betage
os alt Haab.

Zel. Saa har da Albanerne vundet? De leve! de leve! (Han
kommer alad frem, uden at see Bernis og Gersale.)
Himmel! hvilket Møde! Bernis.

Bern. Endelig, Zelada! triumfere de Albaner; Alle mine Un-
stalter ere omstødte.

Zel.

Zel. Hvad hører jeg? o Himmel! begge Albanerne triumfere? I ere slagne? og hvorfor tyranniske Stierne? hvor stor er din Uretfærdighed! (De har sølgelig ikke hørt, hvad jeg for sagde) Venner! jeg fornemmer Blodet at fryse i mine Arer. (Her maae man forandre sit Sprog og forstille sig.)

Bern. Gaae, lev lykkelig!

Sers. Gaae nu, og forlad dig paa dine Venner.

Zel. (Jeg længes efter at tale med Albanerne: Nu hænger min Lykke af dem: Og behager det dem, saa kan jeg læt blive Statssekretær) Høytærede Venner! Lever vel: Vigtige Forretninger kalde mig andensteds hen. Hvad jeg har foret, hvad jeg har lovet eder . . .

(Han gaaer bort.)

Bern. Han er og bliver dog altid en Stielm.

Sers. Alltid den samme. Jeg veed, at vort Nederlag fornæyer ham: Jeg er vis paa, han i dette Øyeblik gaaer hen at opsoge Albanerne: Ak! lad ham gaae! vi ville ikke meere tænke paa ham; lad os meget meere søge at fornye de sønderrevne Traade i vor Maskine; Lad os ved andre Midler hindre ethvert Balg, som ikke falder paa vor Negroni; I den yderste Nød maae man gribe til andre Midler. Vi kunde jo See der kommer Casali med Tungen af Halsen til os: Hans leende Ansigt lober os Glæde.

Attende Optrin.

Casali, og de forrige.

Cas. En behagelig Tidende! Venner, glæder eder! Paven er valgt.

Bern. Er han valgt?

(Med Forbauselse.)

Cas. Ja her! Saa snart Slagsmaalet var endt, forføiede Cardinalerne fulde af Utaalmødighed, sig til den store Sahl . . .

Sers. Man vil kundgiide, hvem Paven er?

Cas. Jeg skal nok sige det. Fulde af Utaalmødighed forføiede de sig til den store Sahl

Bern. Ey! det forlange vi ikke at giide af dig.

Cas. Lad mig fortælle det i den tilbørlige Orden . . .

Bern. Siig os allene, hvem der har vundet.

Cas.

Cas. Serbelloni har vundet.

Bern. (Alt! det saae jeg forud.)

Sers. (Saa er det dog sandt?)

Cas. Men hvorledes? Eder's Ansigter blive saa mørke ved denne Næthed. Behager Paven eder ikke?

Bern. Alt! nu er der intet Haab for Negroni.

Sers. Meer end du troer.

Cas. Hvad siger I? Himmel! hvad hører jeg?

Sers. Endnu kan det vel skee, at Negroni bliver Pave og ikke Serbelloni.

Cas. Hvilken en Forvirring!

Bern. Jeg begriber ikke, hvad du vil sige.

(Til Sersale.)

Sers. Har du intet Hemmeligt fra Frankrig?

Bern. Jo! hvorfor?

Sers. Saa gaae og giv Serbelloni Udelukkelsen.

Bern. Det er sandt, du raader ikke saa ilde, derpaa tænkte jeg ei.

Sers. Jeg vil i dit Navn gaae til ham, bliv du her tilbage.

Cas. Saaledes, mine Herrer!

Sers. Bliver Serbelloni stædt fra Tronen, saa skal vi nok finde Middel at sætte Negroni igjen derpaa.

Cas. Saa vidt jeg seer, misliker den valgte Pave eder.

Bern. Vi ville ikke paa nogen Maade have ham.

(Sers. og Bern. gaae bort.)

Niende Optrin.

Casali, Alex. Albani og Calino.

Cas. Men hvad ont har Serbelloni gjort? o Himmel! Du elendige Cardinal! Hvilket Tordenslag bliver dette for dig! Vilde Himlen, jeg kunde hindre det. Jeg selv lider

Alex. Kom, at falde den nye Pave til Fode! Kom Ben!

(Til Calino.)

Cal. Jeg er færdig. Hvilken Fornøjelse!

Cas. Hvor gaae I hen, mine Herrer! i dette Dieblis?

Alex. Alt kaste os for Pavens Fodder, for Serbelloni, paa det han skal give os sin Belsignelse.

Cas. Gaaer ikke.

Alex. Hvorfor ikke?

Cas.

- Cas. J gaar forgiæves: Serbelloni er ikke meere Pave.
 Alex. Hvorledes?
 Cal. Hvad hører jeg?
 Cas. Frankerig udelukker ham, og der er ingen Redning for.
 Alex. At den arme Serbelloni!
 Cal. Hvilket haardt Slag!
 Alex. Hvoraf veed du det?
 Cas. Af Gersale selv, som gik i en Hast i Bernis Navn at bringe Forsamlingen denne Tidende.
 Alex. O Skiebne! Jeg er udenfor mig selv.
 Cal. Jeg er ganske forvirret. Men veed Serbelloni det?
 Cas. Nei vist ikke; thi han var ikke nærværende i den store Forsamling, da Balget faldt paa ham: hans besværlige Podagra holdt ham tilbage i hans Celle.
 Alex. Hvad vil den Ulykkelige sige til denne bedrøvelige Nyhed?
 Cas. Hans Skiebne er Medlidenhed værd. Guld! der kommer han just.
 Alex. At! Jeg mangler Mod til at fortælle ham denne Tildragelse.
 Cas. Ved at see ham, standser Blodet i alle mine Arter.
 Alex. Jeg har ikke det Herte at see ham i Ansigtet.

Tiende Optrin.

- Serb. Mine Herrer!.... Guld! hvad er paa Færde? hvortil skal denne Bleeghed i eders Ansigter, denne Længsel? Hvad ville J sige dermed?
 Alex. At! de andre kan sige dig Aarsagen.
 Serb. Hvad er det da? tater!
 Cas. Jeg.... Hvad skal jeg sige?
 Cal. Hvilken Ulykke!
 Cas. For Glds Skyld lad os tie.
 Cal. Det kommer ikke mig til at tale.
 Serb. Jeg forurdeliges paa tusinde Maader. Jeg forestiller mig tusinde ulykkelige Tilfælde: At for Himlens Skyld! forklarer eder, hvad er skeet? Tael, Alexander! troer du mig maaskee ikke? Jeg kan dog rose mig af.... Men, o Himmel! du græder. Hvad skal disse Taarer sige?
 Alex. Arme Ven! jeg beklager dig.

Serb. Og jeg, jeg veed endnu intet. Imidlertid er jeg dog den, som tilforn fik dig til at tale med mig i hemmelige Sager; Svar, er det ikke sandt?

Alex. Sid det ikke var. saa!

Serb. Men for at sige dig Sandhed, Albani! Du faaer mig til at lee. Jeg vidste dog intet.... Saa længe jeg ikke veed noget af eders Ting, vil jeg blive fornøiet, og ikke lade mig forvirre ved eders Snak. Vil du ikke sige mig, hvad der er hændet?

Alex. Kære Serbelloni! Lad af at friste mig derved. Al, hvis du vidste, arme Cardinal, hvad du vil faae at vinde, førend Solen gaaer ned, saa skulde du ikke see saa fornøiet ud.

Arme Serbelloni!

Din tynde Skæbne veed ei du!

O tier dog for Serbelloni,

Hvad ham skal hændes om et Nu! —

Himmelen dog veed,

Hvordan en Times Tid

Kan saa forandre det, hvortil man slog sin Tid;

Skæbne! hvilken Grusomhed!

(Gaaer bort tilligemed Casali og Calino.)

Serb. Siden denne ikke vil opløse mig Knuden, saa vil jeg selv søge at udforske det, og det saa snart, som mueligt er.

(Han gaaer bort.)

Ellevte Optrin.

En stor oplyst Sahl, der er bestemt til Serbelloni Valg, og hvori befinde sig allerede to tredie Deele af Cardinalerne, der ere alle eensfemmige. Paa Siden er Tronen og den tredobbelte Krone.

Johan Franz Albani, Carl Rezzonico og dernæst Serbelloni.

J. Fr. Og Serbelloni?

C. R. Og Serbelloni kommer ikke?

J. Fr. Søger ham op. (Til Conclavisterne.)

C. R. Fører ham herhen, uagtet hans Tilstand

(Til de samme.)

J. Fr. Al! nej, bliver her, der kommer han selv. Kom, Ven, og trøst med din Nærværelse alle vore Hierter.

Serb. Jeg men maaskee hvad seer jeg? Store Guld;

J. Fr.

J. Fr. Vi ere dine Vasaller, og du er vor Pave. Der mangler nu intet uden den sidste høytidelige Sed.

Serb. ^(De knæle alle ned.) Staaer op, at, aldrig! Hvad hører jeg? ^(De staae op.) Jeg Pave, Jeg eders Anfører, At! jeg erkiender min Uværdighed: der ere andre iblandt eder, der bedre tilkommer denne Krone; vender derfor til en værdigere eders Gave, jeg tager ikke imod den.

J. Fr. Din Bæstedenhed, Prints, lærer dig ei at trachte efter Tronen; men lad samme Bæstedenhed ogsaa lære dig, ikke at afslaae den. Lad os see den tredobbelte Krone paa dit Hoved; enhver ønsker, enhver forlanger det, og enhver kalder dig Pave.

Serb. Velan da! J vil saa have det, jeg antager det; men min Regiering begynder under saa mange Glendigheder og Forvirringer, at min uersarne Naand skælver af Frygt for at tage fat paa Roret. Jeg veed, at Brede skjuler sig i Hiertet hos nogle af eder, og at Ueenighed har endnu meere forbittret Gemytterne siden sidste Dispute. Jeg seer ikke Gersale her; hvor er Bernis og Orsini? At! før opsluge Jorden mig, før jeg bestiger Tronen, uden jeg først seer alle Cardinalernes Hierter forenede i en behagelig Fred, og upaatvivlelige Kiendetegn paa deres gjensidige Kierlighed og Venskab.

J. Fr. D ædle, o værdige Tanker for en stor og til Tronen sød Siel! Det skal være vor Sag at foreene de ueenige Hierter igien med hinanden: Det love vi dig, tvivl ikke derom: Imidlertid tag imod denne Krone, og lad os endelig see den paa dit Hoved. . . .

(Han tager Kronen for at sætte den paa ham.)

Tolste Optrin.

Gersale, som kommer løbende, og de forrige.

Gers. Holla! hvad gjør du? ^(Til Joh. Fr.)

Serb. Gersale! endelig har jeg den Lykke at see dig igien: Siig mig engang, er Bernis Liv i Sikkerhed? Jeg kan maa-
stee være ham nyttig: Hvad gjør du?

Gers. Bernis stikker mig nu just til dig.

Serb. Nu, saa lad os da gaae til ham til et Tegn paa Fred og et sandt Venskab.

Sers. Det er ikke det, han forlanger af dig; men din Krone.

Serb. Hvorledes?

Sers. Hans Konge udelukker dig fra Tronen.

J. Sr. (Hvilket Tordenflag!)

C. R. (Jeg er ganske forvirret!)

Sers. Jeg beklager dig (med en spodsig Mine.) Men du veed vel, at Lykken er foranderlig, og driver sit Spil med at op- høje og nedstørte, snart Een, snart en anden.

J. Sr. Men sagte!

C. R. Ikke saa hidsig.

Serb. Stille; jeg vil tale. Du kender mig ikke endnu til Gavn, Serfale! Jeg veed, du troer at spille mig paa denne Maade et stort Puds; men jeg leer kun af eders Konstgrebe; Jeg har intet ont gjort, jeg er ikke uærdig til den pavelige Stool, og det er mig nok. Er der nu nogen, der vil gjøre mig Tronen stridig, saa er den der. Jeg vil ikke hindre nogen fra at bestige den. Kronen kan jeg undvære; der! bring den til din Ven, og siig ham, at jeg ikke giver en halv Skilling derfor.

Bring ham usortet Krone;
Siig ham: Jeg afstod ham Tronen,
Spørg ham ogsaa, om han veed
Om mit Navn Beskeed, —
Han da bliver rød derved!
Hvis mit Liv kan jer behage,
D! saa værre muntre, og
Sørger ei; thi jeg skal dog
Kærlighed for Døden smage;

(Gaae alle, uden Serfale, bort.)

Trettende Optrin.

Sersale og Zelada allene, derefter Bernia.

Sers. Lad det nu gaae, som det kan. Jeg veed, at han endelig lægger den tredobbelte Krone ned; Nu er der intet tilbage uden at sætte den paa en andens Hoved.

Zel. (Paa en andens Hoved! og hvem skal det være? Lad os høre efter.)

Sers. Hvad veed man? man kunde maaskee paa nye foreslaa
Negro

Negroni; jeg tænker, at det nu lettere skulde lade sig gøre; nu er det just Tid, at

Bern. Som jeg seer, Sersale! saa har du forrettet min Ordre.

Sers. Jeg har sagt Serbelloni hans Udeluktelse; See, der er den tredobbelte Krone, som et vist Bevis paa hans Afstaaelse.

Bern. Og hvad skal vi nu gøre?

Sers. Nu skal man paa nye tænke paa Negroni; Nu skal de Albaner ikke kunne gøre nogen Modsigelse, da Serbelloni er udelukt.

Zel. (Igien Negroni!)

Bern. Al! du veed ikke, vi ere røbede; at min heele Dngang er bekiendt; Dersom man igien søger at bringe Negroni frem, saa seer jeg forud, at man ikke skal udrette noget; at al vor Møje skal være forgjæves, og at alle forbittres imod os; Det er bedre, at vi vende vore Dyne til en anden.

Sers. Og hvem tænker du da paa?

Bern. Paa Fantuzzi.

Zel. (Fantuzzi!)

Sers. Det er sandt, det er sandt, han synes mig got skiftet.

Bern. Jeg troer, han skal aafaae alle Cardinaler; Lad os gøre alt, hvad vi kan, for ham; og dersom vi ere saa lykkelige at ophøje ham paa Tronen, saa bliver det os altid en Fortieneste.

Sers. Det er sandt.

Zel. (Jeg begriber det alt; Lad os gaae.)

(Gaaer bort paa Tæerne.)

Bern. Jeg løber hen at sige ham det. (Gaaer bort.)

Sers. Jeg skal tale om ham ved at fortælle hans smukke Egenskaber, og jeg skal faae alle til at elske og ære ham. Lad os forlade Negroni; jeg seer, at alle Kneb skulde være forgjæves for ham: Lad os tænke paa en anden, og lade ham gaae.

En stærksom Wiinaardsmand ombakker
Med Lyst den Wiinstok, som er god;
Men naar han seer, at den udarter,
Han den en længere opvarter;
Men snarere den reent aftakker,
Som Wiinstok uden Liv og Rod.

Ende paa den anden Handling.

* * * * *

Tredie Handling.

Første Optrin.

Et Bærelse, som gaaer lige til den store Vaticanſke Plads. Ved Scenens Aabning ſeer man adskillige af Cardinalernes Kammertiere og Opvartere, ſom alle ere i forſkielligt Arbeide, hvilke ſynge følgende Chor.

Chor.

Kammert. **G**uldne Dage!
Her ſtræber man aleneſte for ſig ſelv at kunne behage.

Opvart. For Pokker! det jo ravgalt gaaer,
Og Dievlen veed, hvad Ende det ſaaer.

Kammert. Her herſker Evedragt frygtelig,
Ret og Fornuft forvilde ſig;
Omſouſt Samvittighed omledes,
Hvor hver med Gædder trædes.

Opvart. For Pokker! det jo ravgalt gaaer,
Og Dievlen veed, hvad Ende det ſaaer.

Kammert. Endnu er intet Tegnet til Fred;
Enhver haardnakket bliver ved;
Dog ſnart et Uvejr ſammentrækker,
Og Spotteren forſkrækker.

Opvart. For Pokker! det jo ravgalt gaaer;
Og Dievlen veed, hvad Ende det ſaaer.

Kammert. For mangel arlig Cardinal
Vil viſt det hellig Pave-Pal
En Ende ſaae med Sorg og Smerte.
Sigt abner alt mit Hierte!

Opvart. For Pokker! det jo ravgalt gaaer;
Og Dievelen veed, hvad Ende det ſaaer.

Efterat Choret er endt, fremkomme Delci og Corsini, ſom tale med hinanden, og derefter Zelada.

Del. Saa er der nu intet meere at haabe for Serbelloni.

Cors. Troe mig; min Ven, du tør ikke ved at tvivle derom.

Del. Den ulykkelige Mand! Tænk! hvorledes han maae være til Mode: Jeg foreſtiller mig al hans Raſenhed, al hans Fortvivlelſe.

Cors. Hans Fortvivlelſe? Nej, min Delci! nej, du bedrager dig; du veed ikke, hvilken Standhaſtighed der boer i det-
te

te Bryst. Efterat han seer sig udeløst fra den pavelige Værdighed, samlede han alle sin Siels Kræfter sammen; han nedlagde Kronen, uden at skifte Farve, og med en Tone, der maatte opvække i hver, som hørte ham, en bellig Vysen, sagde han: Gaae Gersale, til din Ven, bring ham denne Krone; jeg giver ikke en halv Skilling derfor.

Del. O en Helt! Hvo havde troet, at Serbelloni skulde være saa stormodig?

Zel. (Hvor er Fantuzzi?)

(Gæst paa Skuepladsen.)

Corf. Hørte du, Delci?

Del. Ja, om jeg ikke hørte feil, troer jeg, det var den listige Zeladas Røst: Lad os høre til!

Zel. (Fantuzzi! Fantuzzi! hvor er du? Hvo kan sige mig det? Uden ham har jeg hverken Røst eller Røe, jeg deer uden ham.)

(I det han kommer frem, seer han begge Cardinalerne.)

Corf. Hvad vil du ham dog?

Zel. Kan du sige mig, hvor han er?

(Med Hæstighed til Corini.)

Corf. Jeg? nej!

Zel. Veed du, hvor han opholder sig?

(Til Delci, som oven for.)

Del. Men siig, hvad vil du ham? Drømmer du, eller er du gal? Hvad er dog det for en Hidsighed? for et Raserie? Hvem kan lugte, hvor han er?

Zel. (Uden ham er jeg død. Al! Gud give, at ingen anden skulde komme mig tilforn.)

(I det han seer til alle Sider paa Skuepladsen.)

Corf. Troer du da, at vi ere saa dumme

Zel. Naar jeg ikke finder Fantuzzi, hører jeg intet.

(Gæst ilende bort.)

Del. Ey! lad ham gaae, han har et stort Skielmsstykke for; Du veed jo, hvor slange-arted og slem han er.

Corf. Har man nogen Tid seet saa falskt et Menneske? Men hvad siger man om Paven? Hvem bliver det?

Del. Hvad kan jeg sige dig midt i saa store og mangfoldige Stridigheder og Ueenigheder? Jeg seer endnu ingen Begyndelse til Genighed. Cardinalernes Daarligheder ere forskiellige; og Daarer ere de alle, omendskjend gamle nok:

nok: Stoltshed, Gierrighed og Kaserie spiller ret Bold med dem.

Vi os udi en Tilstand finde,
 Paa Skibets iulandt Bølgerne;
 Thi som de haarde Stormevinde
 Saa ere Cardinalerne.
 Hvert Scrutinium et Skær,
 Som det vilde Hav Conclave,
 For Fornuft vel Stormand er.
 Men — o Bee! — den vil ei have
 Nie med os: — man her følger
 Faren for os. — Kort: hver følger,
 Skient med vort Forliis og Tab,
 Kun sin egen Tidenskab. —

(Han gaar bort.)

Undet Optrin.

Corfani, dernæst Giraud, som gjør nogle Luftspring, og synger en Frank Urie.

Corf. Det er alt for sandt; ved en Paves Bals tænker ingen af os enten paa det almindelige Beste, eller Ret og Billighed, men paa sin private Fordeel. Holla! en Koppe god Chocolate med et Par Trebakker.

(Til sin Kammertjener, der gaar bort.)

Giraud. (Som synger.)

Dagligen din Haardhed sig
 Rører, Skionneise, mod mig;
 At jeg rører kun dit Øre;
 Men kan ei dit Hjerte røre.

At! jeg doer, hold ved mig.
 Whyllis, mig bønør.
 Mon det vel forhøyer dig,
 At jeg for dig doer? —

(At! Corfani hører mig;) Jeg troede ikke, du var her nærværende.

Corf. Bravo, bravo! det er efter min Smag; fortræffeligt! Jeg har og længe . . . der kommer nogen.

Gir. Hvem kan det dog være?

Corf. Den eene er den yngre Albani.

Gir. Den anden . . .

(Seer med et Øjenglas.)

Corf. Og den anden . . . Bernis . . .

Gir.

Giv. Er det Bernis, som gaaer ved Siden af Albani? Lev vel Corsini! Jeg gaaer tilbage til min Cella.

(Han gaaer bort.)

Cors. Og min Chocolate kommer ikke endnu.

(Han gaaer bort.)

Tredie Optrin.

Johan Franz Albani og Bernis.

J. Fr. Alting gaaer got, Bernis! naar jeg kun ikke seer Negroni at bestige den pavelige Stoel, saa maae hvem, der vil, gierne blive Pave; Jeg er fornøjet, og skal ikke for-
kaste den, du foreslaaer.

Bern. Eftersom Negroni ikke staaer dig an, saa siig; Men jeg venter, du skal svare oprigtig, hvad synes dig om Fantuzzi?

J. Fr. Om Fantuzzi? Jeg maatte være fra Forstanden, om jeg vilde giøre ham Tronen stridig; Jeg elsker og ærer ham, og han er værdig at være Pave.

Bern. Men hvo veed, om din Onkle, den uovertalelige Alexander, vil bekvemme sig til dette Valg.

J. Fr. Tvivl ikke derom, og lad mig sørge derfor. Og skal da Conclavet være evig? Jeg er vis paa, at han ogsaa vil bisalde dette Valg.

Bern. Nu har den Ueenighed og Ullarm Ende.

J. Fr. Nu vender Fred og Venskab tilbage til os. Nu ere vi endelig alle eenige og gode Venner; Conclavet er endt.

Bern. O hvor lykkelige ere vi!

J. Fr. Hæld os! vi see Dagen komme,
Da vor Fængsels Tid er omme.
Fængsel maae for Frihed flye.

Bern. Lustig! Glæde os betage,
Kierlighed igien vi smage;
Den nu lever op paa os.

J. Fr. Ak! jeg hører alt min søde
Altieres Trulle-Rost. —

Bern. Mig nu iler glad imøde
Santa Croce, al min Lust. —

J. Fr. Ak! af Glæde, —

Bern. Ak! af Fryd, —

J. Fr. Segner jeg, —

Bern. Doer jeg. —

Begge: Hvo redder af Medynk? I kielenes Hierter!

Som føle til Amors henrykkende Smerter:

Alt! maae I dog ikke tilstaae:

Intet kan over Kierlighed gaae. —

(Gaae bort med hinanden.)

Fjerde Optrin.

Et Borgemask, som gaaer lige til de Raphaelske Bærelser.

Santuzzi og Zelada.

Sant. Nei, forlad mig, min Ven, jeg troer dig ikke: Disse smukke Egenheder finder jeg ingenlunde hos mig: Jeg seer ikke heller nogen Årsag til saa overordentlige Lovtaler, hvormed din Mund beærer mig. (Jeg veed vel af Erfarenhed, at hans Hierte og Mund aldrig stemme overeens: Enten vil han forraade mig, eller han allerede har gjort det.)

(For sig selv.)

Zel. Hvorledes? Du kan ikke troe min sandfærdige Tale?

Sant. Zelada! For Guds Skyld slip mig, og tie.

Zel. Alt min Mund skal tie? Nej! det skal aldrig stee; Jeg bør ikke adlyde dig; jeg vil, at enhver skal vide, af hvilke Dyder dit Hierte er fuldt. Du er Verdens og Roms Stytte og Vre; Sandhed og Retfærdighed tale altid af dig. Du er Kronen værdigere end vi alle, saa mange vi end ere.

Sant. (Dette Menneske har vist et stort Skielmsstykke i Hovedet.) Zelada, jeg veed, at disse konstlede Lovtaler af dig ere falske; og om de end vare sande, saa skulde de dog mishage mig i din Mund.

Zel. Hvorledes! Du foragter den oprigtige Tribut, som min Mund skylder dig?

Sant. Tiden er mig alt for kostbar, at jeg skulde spille den her for at høre paa dig: Naar du har intet andet at sige mig, saa gaae din Vey, eller jeg gaaer. Jeg veed, at Alexander Albani, hvorfør, er mig ubevidst, søger alle vegne om mig.

Zel. Jeg tie om dig? Men hvorledes vil du, at jeg skal gjøre det?

Sant.

Sant. Nu vel! Eftersom det behager dig, vil jeg ikke længere trættes med dig. Følg din naturlige Drift. Jeg for min Deel har nok . . . forstaaer de, farvel!
(Gaaer bort.)

Femte Optrin.

Zelada allene.

Ney, jeg lader endnu ikke af; Jeg vil anvende al Konst, indtil jeg bringer det saa vidt, at jeg vinder hans Tilbøielighed og Hierte. Bliver dog Steenens medskabte Haardhed overvunden af Vanddraaberne, naar de ofte bedrybe den; Maae den ældgamle Steen. Eg omsider give efter for den uafsladelige Dross igientagne Hug; saa maae Santuzzi være haardere og stivere end Steen og Eg.

Døbt udi mit Bryst
Under denne Kist:
See, din Lyst
Og din Attraae kommer vist.

(Han gaaer bort.)

Siette Optrin.

Et prægtigt Vatican'sk Gallerie, udsmykket med Pavernes Portrætter i Stort, med Kammer om.

Alexander Albani og Santuzzi.

Sant. Det var en Grusomhed, Albani! om du bedrog mig.

Alex. Himmel! bedrage dig? og hvorfor? Du skal see, førend Solen gaaer ned, skal du være Pave.

Sant. Men hvorledes har alting kunnet i et Dieblisk saaledes forandre sig! Og Serbelloni?

Alex. Han bekymrer sig ikke om Tronen.

Sant. Og hvad vil Negroni sige? Du veed dog

Alex. Negroni giver sig tilfreds, og da han seer, at Balget ikke kan falde paa ham, er han fornøiet, at det træffer dig, og enhver svømmer i Fryd og Glæde.

Sant. Himmel! hvilket Strid er det for mig;

Alex. Strittet er stort; men en standhaftig Dyd overvinder dog endelig alt.

Sant.

Fant. Men i disse saa uhyggelige Dage, Ak! du veed, hvor mange Beskymringer der omringe en Pave. . . .

Alex. Du vel da, Ven! da jeg endnu kan falde dig saaledes; Hor i alle dine Handlinger blot din Kierlighed til Retsfærdighed, din gode Samvittighed og din Fornuft, og overlad Himlen at sørge for det øvrige: Det er din Pligt. En skønt guddommelig Kraft skal give dig matte Siel Styrke og Nederkvælgelse. Tag dig dine Forgængeres berømmelige Eksempler til Mynster. Betragt, hvorledes Orsini (pegende paa et af Skilderierne) handhæver sin Kirkes Rettigheder, bemøjer sig uafsladelig for at nedmyge sine Fienders Stoltshed, og at udbrede Konger og Overflødighed i Rom.

Fant. Det er sandt: Erindringen af hans store Gjerninger er endnu altid levende.

Alex. (Pegende paa et andet Stykke.) Betragt Corsini, der vaager for sine Underdaneres Ære og Velstand; See de prægtige Bygninger, som han har opført; See, hvor Havnen ved Ancona paa Grændserne af Venedig reysler sig; See her Lambertini, (pegende igien paa et af Skilderierne,) som beskæfter Videnskaberne, der indblæser den sande Dyd i alles Hjerter. Betragt Ganganelli, (at-ter pegende paa et andet,) som giver Verden Fred, der med et Vink gjør sig Portugal, Avignon og Venedig igien underdanig.

Fant. O! store Mænd, værdige den himmelske Forsamling.

Alex. Men ak! Jeg betragter nu disse fra en ganske anden Side. See Corsini, der, henreven af en umættelig Venge-Gierrighed, forfal-ster Mynten. Betragt Orsini, der lader sig regiere af den berømede Coscia, og lever kun hende til Behag. Betragt Lambertini, der af en uhørt Nederdrægtighed sælger til Spanien den Ret at give visse geistlige Embeder bort, hvorved Staden siden maatte li-de forfærdelige Plager af Hungers Nød. See . . . o Wee! Gan-ganelli, som, forført af Bischi, af Giorgi, og af Lovatti, bliver Roms Udsuer og Morder. See den Skoige fra Tivoli, som, uden at blive rød, ligger og sover i Bontempis Arme. Ak! Konstneren feiler her. Al-drig skulde han saa dybt fornedre sin Pensel. Paverne opvække Med-ynk, de ere ikke meere dem, de være. Dersom du ønsker at ende et roes-værdigt Liv paa Tronen, saa slyk deres Laster, og følg deres Dyrer.

Fant. O Guld! Disse Skilderier opfyldte mig med Skræk.

Alex. Jeg har allerede sagt dig Ven! gjør din Pligt; i øvrigt er al- frøgt unyttig.

Envende Optrin.

Sersale ilende, og de forrige.

Sers. O Wee!

Alex. Tersale! hvad er der?

Sers. Veterani doer.

Fant. Hvem har da bragt ham af Dage?

Sers. O Guld! Zelada.

Alex. Og hvorledes?

Sers.

Sers. Jeg skal sige dig: Zelada fuld af Utaalsmodighed, jeg veed ikke hvorfor, efterat træffe Santuzzi igien, støder, kaster og vender han alle over Ende, som kom ham i Vejen. Endelig bliver han Santuzzi langt fra væk. Som en Vil sner han derfra, giennem den korteste Vej sætter han efter ham. Han opdager en skult, vænsom og snever Trappe, af hvilken Veterani med megen Værdsomhed nedsteeg. Denne gamle forskyndede og til Flugten udygtige Mand fornemmer denne Rasende at nedstige bag efter sig; Hielp, raaber han, redder for Guds Skyld, men den Stolte, uden at tiere sig om hans Ord, skriger, jeg vil her forbi, jeg vil her forbi, og i det han siger det, støder han til ham. Den ulukkelige Mand styrter ved dette Stød ligesom en Steen ned fra den høje Trappe, og ligger der bleeg, uden Liv, Ansigtet forkrævet, fuld af Saar, og svømmende i sit Blod.

Sant.

Den uværdige!

Alex.

Den uforkæmmede! ha! jeg vilde

Sers.

Men er du ikke i Dag vor Forskander?

Alex.

Nu jo!

Sers.

Nu saa straf da saa ond en Cardinal, og lad Conclavet have i hans Straf et tænkværdigt Exempel.

Alex.

Men min Broder-Søn, der i Dag er min Collega, hvad gjør han? hvad siger han? har han ladet ham fængsle?

Sers.

Ja; han har strax ladet ham lægge i Lænker: See, der fører han ham just til dig, men hans Udsyn er derfor ikke mindre fræk og trodsig.

Ottende Optrin.

Zelada i Lænker imellem Conclavets Opvartere, og foran for ham Johan Franz Albani, og de forrige.

Alex.

Forbovne! hvad hører jeg? (Til Zelada.) Tael, sig, hvad har du gjort! Din Forbrydelse strækker dig ikke det mindste, gjør dig ikke eensgang rød? Tael. Den Forræder svarer ikke engang. Men, sig, Zelada, hører du ikke, at jeg taler til dig? Er da min Tale for en Straffskyldig, som du, ubetydende og foragtelig?

Zel.

Naar du taler saaledes, taler du ikke med mig.

Alex.

Hvilken Formastelse! og jeg taaler det endnu? Er din Træfthed endnu lige saa stor, da du ligger sluttet i Lænker?

Zel.

Jeg forandrer mig ikke. Jeg skal altid blive den samme; enten er jeg uskyldig, eller om jeg er straffværdig, saa er det kun fordi, da I alle vare mig imod, og ingen vilde have mig til Statssekretær, jeg da ikke søgte at dræbe eder alle med hinanden, saa mange Jere, med Ild, Dolk og Forgift. Ja, derover lider jeg Samvittigheds Bid; det er min Forbrydelse; jeg er alt for lastbærdig; jeg erkender det selv.

Alex.

Alt! du Ugudelige!

J. Fr.

Alt du Stolte!

Alex.

Den nye Pave skal afsige Dommen over ham; han forbittrer mig

mig saa meget, at jeg ikke meere vil høre ham, jeg tør ikke forme-
delst min Brede betroe mig til at dømme ham.

Troeløse! jeg kan ei indsee,

Om du er meere grum en gal og rasende:

O! hvis du kun dit Ansigt saae,

Du skulde for dig selv da Afstne saae.

Holla! forvarer ham i det haardeste Fængsel.

(Til Opvarterne.)

Bel. Forgæves, Albani, tænker du at skrække mig. Midt under tus-
sinde gruelige Pinsler skal du see, hvem jeg er; Du skal see, hvor-
ledes man døer. Og i denne Tilstand skal de endnu skælve for mig.

Besaler Skæbnens Gruesomhed

Min Død; velan! jeg er bereed.

Trods, nogen mindste Skræk skal mærke

Hos mig! -- Nei! jeg vil døe den Stærke --

Då lig den tusindaarig Faa;

Ehi, naar den sig til Faldet strækker,

Det Biera, som hoit mod Sknen stæeg'

Den da med sig til Jorden trækker.

(Gaaer bort mellem Opvarterne, bag efter dem J. Fr.)

Alex. Gaae kun, du skal snart erfare det. (Til Belada) Men, Ven,
(til Gersale) hvad gjør imidlertid Veterani? kan hans Liv end-
nu reddes? Lad os gaae til ham. Lad os forsøge, om Bund-
lægerne kan ikke paa nogen Maade med deres Kunst komme
ham til Hielp.

(Han gaaer bort.)

Gers. Lad os gjøre alt, hvad vi kan.

(Han gaaer bort.)

Niende Optrin.

Veterani saaret, sidder med indbundet Hoved paa en Sofa; ved Si-
den af ham Cardinal Orsini, Læger og Chirurgi, som opvarte og
holde ham; dernæst Alexander og Johan Frantz Albani,
Fantuzzi og Gersale.

Bet. Slip mig, Orsini.

Ors. Troe ikke, jeg slipper dig; saa længe jeg seer dit Liv i Fare, vil
jeg ikke gaae fra dig. (Gud! hielp os.)

Bet. Du gjør mine Saar endnu slemmere ved saa ofte at røre ved
dem.

Ors. Nu vel da! naar du ikke vil, skal jeg ikke meere røre dem.

Alex. (Som tilligemed de øvrige nærmer sig til ham.) Gud! han le-
ver endnu.

Gers. Han drager endnu sin Aande.

Fant. Endnu er ikke alt Haab forloret.

Ors. Hans beflemt Giel sukker, men den er ikke endnu udfaren; hans
Aande er varm; Pulsen slaaer, og Hjertet pigger endnu i ham.

(Han rører ved ham.)

Bet. Vær mig i det ringeste i min Geng for at døe der.

Alex.

Alex. Ja, bærer ham i hans Seng, det er fornuftigt: Kom du imidlertid med mig. Det er Tid at sætte dig Kronen paa.

(Til Fantuzzi.)

Fant. Jeg følger dig.

Alex. I! bærer imidlertid Omsorg for den Syge. Jeg kommer om et lidet igien, (til Lægerne) og du (til Orsini) du maae ikke endnu forlade ham. (Han gaaer bort med Fantuzzi.)

Tiende Optrin.

Orsini og Veterani, Lægerne, Chirurgi og Opbarterne, der skal bære ham i Sengen.

Ors. Men førend vi tage ham op, lad os forsøge at give hans matte Leve-Geister nogen Styrkelse: Lad os toe hans Lindinge med vellugtende Vand, med stærke Essencer.

(De toe ham med vellugtende Vand.)

Vet. Alf! Jeg faaer Pust.

Ors. Han finder allerede Vindring.

Vet. Sagte for Guds Skyld; (Til Tjenerne, som bære ham) jeg bliver afmægtig. Kammeret løber om. . . . Hvor er min Seng?

Ors. Prints! tab ikke Modet; jeg er hos dig. (De gaae bort.)

Ellevte Optrin.

En stor oplyst Sahl med en Trone i Midten til Pavens Kroning. Ved Skuepladsens Abning lader sig høre en majestætisk Symphonie, og fra det bageste af Skuepladsen kommer Cardinalerne Par viis, for ved dem Conclavisterne, Conclavets Secretær, Skriftefaderen, Sakristiebevareren og Ceremoniemeisterne. Paven bliver ført og opbarret af Cardinalerne von Bernis og Alexander Albani. Ceremoniemeisterne stille Cardinalerne i en stor Sirkel rundt om Tronen; bag ved dem fremtræder Fantuzzi i pavelige Klæder.

Fant. Prints! Alt jeg i Dag bestiger Tronen, det er en Frukt af eders Kierlighed og af eders Nidkierhed. Iblandt de mangfoldige Lykialigheder, som ere forbundne med den pavelige Værdighed, er den Erindring, at det altsammen er eders Gave, den største, som jeg skal nyde paa Tronen.

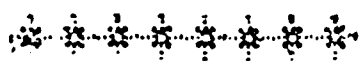
Alex. Store Gæster! enhver af os har Marsag til at være glad. Allerede sætter dit Valg, Himmelens Valg, heele Rom i Hentykkelse. Den graaehærdede, den mandlige, Alder, den muntre Ungdom, det smukke Kion, alle flappe med Hænderne. Selv det lidet uskoldige Barn, uden at viide, hvorfor, men opmuntret ved et almindeligt Exempel, raaber: Fantuzzi er Pave; Til Templet! Til Templet!

Fant. Jeg erkiender saa stor en Kierlighed.

Vet. Alf! kiereste Prints, tillad, at jeg endelig seer dig paa Tronen, det er Maalet for alle mine Nisser.

Fantuzzi bestiger Tronen. Den prægtige Symphonie begynder igien, og imidlertid sætte Cardinalerne Albani og Bernis Kronen paa ham.

De

De knise først knælende hans Haand, og give ham Greds-Kyset; stille sig derefter den ene paa den højre, den anden paa den venstre, Side af Paven, imedens de øvrige Cardinaler forrette samme Cerimonie.

Sant. I, som opamme i eders Brynse Midfærdighed, Moed, Erfarenhed, og Troestkab, til eder overgiver og betroer jeg mig ganske og aldeles. Bærer Regjerings Sorgerne med mig, og hjælper mig at bære den Kront, som I have givet mig, at dens Tyngde ikke skal falde mig besværlig. Saa længe jeg lever, skal I aldrig have Anrsag at tvivle om min Hengivenhed for eder. Jeg vil stræbe at see eder alle lykkelige og fornøjede. Allene een Bevaagenhed udbeder jeg mig i Dag af eder. Ingen bede for Zelada. Enten det er Ret eller Uret, jeg vil ikke høre tale om ham.

Sidste Optrin.

Johan Franz Albani og de forrige.

J. Fr. Zelada er død.

Sant. Hvorledes?

Alex. Hvad herer jeg?

J. Fr. Den Overmodige! da han ikke længer kunde taale at ligge i Kænter og Baand, da han saa, at alt hans Haab at herse over os var blevet til intet, saa stampede han, rasede, skælder, og fordreiede de halvbrusne Dyne af Rasenhed. Endelig, da han ikke kunde udøse sin Vrede, oversalder ham pludselig Galdens Overløb, der uventet kvalte ham, og han døde.

Sant. Ak!

J. Fr. Jeg har endnu ikke forbundet den Skræk. Den Uffænelige udstødte tusinde græsselige Forbandelser, i det han døde. Kort, hans Død var lig hans Liv; skotte, rasende, trodsige, forskættelige og grumme vare hans sidste Bevægelser, hans sidste Ord.

Sant. O retfærdige Guld!

Alex. (Til Opvarterne.) Bring ham usfortøvet til Jorden, at han ikke forlister os denne Dags Glæde.

J. Fr. (Som seer Zeladas Lig at bæres forbi.) O et Syn! o! en bitter Erindring!

Bern. Hellige Fader! dine Børn ønske at see dig. Und det ganske Folk den Trost at see dig. Jeg beder dig indstændig.

Alex. Alle ønske det

Sant. Vel an da; lad os gaa.

Chor af Opvarterne.

Op Brødre, vær lystig! nu er det dog daget,
At dette fordærvelse Hundsvotterie
Her fængslet at sidde, en Ende har taget,
Vi Dagen til Ære vil nu stemme i!

Ende paa Skuespillet.

